

Anonimizirana verzija

PrijevodC-251/20 – 1

Predmet C-251/20

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

10. lipnja 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour de cassation (Francuska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

13. svibnja 2020.

Žalitelj u kasacijskom postupku:

Gtflix Tv

Druga stranka u kasacijskom postupku:

DR

[omissis]

PRESUDA COUR DE CASSATION, PREMIÈRE CHAMBRE CIVILE
(KASACIJSKI SUD, PRVO GRAĐANSKO VIJEĆE)

OD 13. SVIBNJA 2020.

Društvo Gtflix Tv, sa sjedištem na adresi [omissis] [u] Pragu (Češka Republika) podnijelo je žalbu [omissis] protiv presude koju je 24. srpnja 2018. donio cour d'appel de Lyon (Žalbeni sud u Lyonu, Francuska) [omissis] u sporu između potonjeg društva i osobe DR s domicilom na adresi [omissis] [u] Budimpešti (Mađarska), koja je druga stranka u kasacijskom postupku.

Žalitelj u kasacijskom postupku u potporu svojoj žalbi navodi jedan žalbeni razlog koji se nalazi u prilogu ovoj presudi.

[omissis]

[omissis] **[orig. str. 2.]** [omissis] [nerelevantni elementi postupka]

[P]rvo građansko vijeće Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska), [omissis] [članovi sastava suda] donijelo je ovu presudu.

Činjenično stanje i postupak

1. U skladu s pobijanom presudom ([Cour d'appel de] Lyon (Žalbeni sud u Lyonu), 24. srpnja 2018.), češko društvo Gtflix Tv koje se bavi stvaranjem i distribucijom sadržaja za odrasle, osobito na svojoj internetskoj stranici, i koje prigovara osobi DR, koja je redatelj, producent i distributer pornografskih filmova koje nudi na svojim internetskim stranicama smještenim u Mađarskoj gdje obavlja svoju djelatnost i gdje ima domicil, da je širila uvredljive primjedbe na nekoliko stranica i foruma, podnijelo je, nakon što joj je poslalo pismo opomene koje se odnosilo na to da povuče te primjedbe, zahtjev za privremenu pravnu zaštitu predsjedniku tribunala de grande instance de Lyon (Okružni sud u Lyonu, Francuska) kojim traži, s jedne strane, da pod prijetnjom novčane kazne prekine sve uvredljive radnje protiv tog društva i stranice legalporno i objavi sudsko priopćenje za javnost na francuskom i engleskom jeziku na svakom predmetnom forumu, s druge strane, da se njemu samom dopusti da objavi komentar na predmetnim forumima i, konačno, da mu se isplati simboličan iznos od jednog eura kao naknada za pretrpljenu imovinsku štetu i isti iznos kao naknada za neimovinsku štetu.
2. Osoba DR istaknula je da francuski sud nije nadležan.
3. Društvo Gtflix Tv ponovilo je u žalbenom postupku svoje zahtjeve za uklanjanje i ispravljanje te je povećalo zahtjev za naknadu štete na privremen iznos od 10 000 eura na ime imovinske i neimovinske štete koju je pretrpjelo u Francuskoj.

Ispitivanje žalbenog razloga

Tekst žalbenog razloga

4. Društvo Gtflix Tv pobija presudu u kojoj se francuski sud proglašava nenadležnim u korist čeških sudova, s obzirom na to da:

„1°/ su sudovi države članice nadležni za odlučivanje o šteti koja je na državnom području te države članice prouzročena sadržajem koji je objavljen na internetu ako je taj sadržaj ondje dostupan; pa je stoga cour d'appel (Žalbeni sud), time što je presudio, **[orig. str. 3.]** kako bi proglasio nenadležnost francuskih sudova, da nije dovoljno da su primjedbe koje se smatraju uvredljivim te su objavljene na internetu dostupne u mjestu u kojem nadležnost ima sud pred kojim je pokrenut postupak, nego je potrebno i da internetski korisnici koji borave u tom mjestu mogu imati bilo kakav interes za te primjedbe te da one u tom mjestu mogu

prouzročiti štetu, povrijedio članak 7. točku 2. Uredbe (EU) br. 1215/2012 od 12. prosinca 2012.;

2°/ čak i ako je neimovinska, šteta se nužno utvrđuje na temelju svake uvredljive radnje kojom se ugrožava ugled osobe koja je pretrpjela takvu štetu; iz toga proizlazi da takva šteta nastaje u mjestu u kojem su se širile uvredljive primjedbe; pa je stoga cour d'appel (Žalbeni sud), time što je presudio, kako bi se proglasio nenadležnost francuskih sudova, da društvo Gtflix nije utvrdilo da je u Francuskoj došlo do štetnih posljedica izazvanih primjedbama koje pobija, iako se postojanje štete pretrpljene u Francuskoj nužno utvrđuje na temelju širenja u toj državi članici uvredljivih primjedbi koje je na internetu objavila osoba DR, povrijedio članak 7. točku 2. Uredbe (EU) br. 1215/2012 od 12. prosinca 2012.;

3°/ sud koji odlučuje o meritumu ne može prihvatiti ili odbiti zahtjeve koji su mu podneseni a da pritom na ispita i analizira sve dokaze koje su mu stranke podnijele u potporu svojim zahtjevima; u prilog žalbi, društvo Gtflix podnijelo je novi dokaz koji se sastoji od dokumenta u kojem se navode statistički podaci o posjećenosti stranice woodmanforum, koju održava osoba DR, kako bi dokazalo da je francuska javnost bila prva javnost koja je posjećivala tu stranicu; pa je stoga cour d'appel (Žalbeni sud), time što je presudio da društvo Gtflix nije dokazalo da su francuski internetski korisnici najbrojniji posjetitelji stranica i foruma osobe DR a da nije niti ispitao niti uzeo u obzir, pa čak ni letimično, taj novi dokaz, povrijedio članak 455. code de procédure civile (Zakonik o građanskom postupku);

4°/ su sudovi države članice nadležni za odlučivanje o šteti koju je na državnom području te države članice prouzročio sadržaj objavljen na internetu ako je taj sadržaj namijenjen publici te države članice, koja može imati bilo kakav interes za njega; nije potrebno, kako bi se ispunio taj uvjet, da su internetski korisnici koji borave u toj državi članici najbrojniji posjetitelji stranica i foruma osobe DR, a da se pritom ne istraži, kao što se od njega zatražilo, može li francuska javnost na tom temelju imati interes za predmetni sadržaj koji se odnosi na odnose društva Gtflix s njegovim francuskim glumcima i glumicama; time što je tako odlučio, cour d'appel (Žalbeni sud) lišio je svoju odluku pravne osnove s obzirom na članak 7. točku 2. Uredbe (EU) br. 1215/2012 od 12. prosinca 2012.;

5°/ uvredljive radnje mogu prouzročiti štetu u državi članici ako se uvredljive primjedbe odnose na poslovne aktivnosti koje uvrijeđena osoba obavlja u istoj državi članici; **[orig. 4]** pa je stoga cour d'appel (Žalbeni sud), time što je presudio, kako bi se proglasila nenadležnost francuskih sudova, da društvo Gtflix nije dokazalo da je u Francuskoj došlo do štetnih posljedica primjedbi koje pobija, te pritom nije istražilo, kao što se od njega tražilo, jesu li se uvredljive primjedbe odnosile na aktivnost društva Gtflix u Francuskoj, osobito njegove odnose s glumcima, glumicama i agentima iz predmetne industrije u Francuskoj, lišio svoju odluku pravne osnove s obzirom na članak 7. točku 2. Uredbe (EU) br. 1215/2012 od 12. prosinca 2012.

Odgovor Suda

5. Sud Europske unije (presuda Suda (veliko vijeće) od 17. listopada 2017., Bolagsupplysningen OÜ i Ingrid Ilsjan/Svensk Handel AB, C-194/16) odlučio je:

1. Članak 7. točku 2. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima treba tumačiti na način da pravna osoba koja tvrdi da su joj prava osobnosti povrijeđena objavljivanjem na internetu netočnih podataka koji se odnose na nju i neuklanjanjem komentara u odnosu na nju može pokrenuti postupak radi ispravljanja tih podataka, uklanjanja tih komentara i naknade cjelokupne pretrpljene štete pred sudovima države članice u kojoj se nalazi središte njezinih interesa.

Kada odnosna pravna osoba obavlja veći dio svoje djelatnosti u državi članici različitoj od one u kojoj ima svoje statutarno sjedište, ta osoba može tužiti navodnog počinitelja povrede pred sudom mjesta u kojem je šteta nastala, u toj drugoj državi članici.

2. Članak 7. točku 2. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da osoba koja tvrdi da su joj objavljivanjem na internetu netočnih podataka koji se odnose na nju i neuklanjanjem komentara u odnosu na nju povrijeđena prava osobnosti ne može pokrenuti postupak radi ispravka tih podataka i uklanjanja tih komentara pred sudovima svake države članice na čijem su području podaci objavljeni na internetu dostupni ili su bili dostupni.

6. Sud je, upućivanjem na sveprisutnu prirodu podataka i sadržaja objavljenih na nekoj internetskoj stranici i na činjenicu da je doseg njihova širenja u načelu neograničen, pojasnio da je zahtjev koji se odnosi na ispravljanje podataka i uklanjanje sadržaja objavljenih na internetskoj stranici jedinstven i nedjeljiv te ga se stoga može podnijeti samo sudu nadležnom za odlučivanje o cijelom zahtjevu [**orig. str. 5.**] za naknadu štete na temelju sudske prakse koja proizlazi iz presuda od 7. ožujka 1995., Shevill i dr. (C-68/93, t. 25., 26. i 32.) i od 25. listopada 2011., eDate Advertising i dr. (C-509/09 i C-161/10, t. 42. i 48.), a ne sudu koji nema takvu nadležnost (t. 48.).
7. Ta sudska praksa donesena u pogledu navodne povrede prava osobnosti koja je počinjena objavljivanjem sadržaja na internetskoj stranici može se primijeniti na radnje obuhvaćene nelojalnim tržišnim natjecanjem koje proizlazi iz širenja navodno uvredljivih primjedbi na internetskim forumima.
8. U presudi se ističe da je središte interesa društva Gtflix Tv utvrđeno u Češkoj Republici i da osoba DR ima domicil u Mađarskoj.
9. Iz toga proizlazi da su samo sudovi prve od tih država, koji su nadležni za odlučivanje o cijelom zahtjevu za naknadu štete na temelju sudske prakse koja proizlazi iz prethodno navedenih presuda Shevill i eDate Advertising ili sudovi druge države u kojoj druga stranka u kasacijskom postupku ima domicil, nadležni

za nalaganje povlačenja navodno uvredljivih komentara koji se pripisuju osobi DR i njihovo ispravljanje objavom priopćenja.

10. Na temelju tog čisto pravnog razloga, koji zamjenjuje one osporavane [*omissis*], pobijana odluka zakonski je opravdana u dijelu u kojem se njome proglašava nenadležnost francuskih sudova za odlučivanje o tim zahtjevima.
11. Stoga u tom pogledu nije potrebno uputiti Sudu Europske unije prethodna pitanja koja je podnijelo društvo Gtflix Tv. Naime, s jedne strane, ta pitanja nisu relevantna, uzimajući u obzir da je žalitelj u žalbenom postupku tražio od cour d'appel (Žalbeni sud) da se isprave podaci i uklone uvredljivi komentari, a ne da ih se učini nedostupnim na francuskom državnom području niti da se u Francuskoj ograniče mjere objavljivanja, tako da primjena tehnike geografskog blokiranja nije relevantna. S druge strane, ne postoji nikakva ozbiljna dvojba u pogledu tumačenja predmetne odredbe Zajednice iz prethodno navedene presude koju je Sud donio 17. listopada 2017., koje se nije dovelo u pitanje u njegovoj presudi od 24. rujna 2019. (presuda Suda Google/CNIL, C-507/17).
12. Što se tiče suda nadležnog za odlučivanje o zahtjevu za naknadu neimovinske i imovinske štete nastale zbog uvredljivih primjedbi koje se pripisuju osobi DR, društvo Gtflix Tv tvrdi da se sudska praksa iz presude Svensk Handel može primijeniti samo na zahtjeve za odobravanje uklanjanja komentara ili internetskih stranica na temelju naloga suda, na koji se ni na koji način ne odnosi to **[orig. str. 6.]** rješavanje zahtjeva za naknadu štete, čak i ako se zahtjev podnese privremeno sucu u postupku privremene pravne zaštite te se, slijedom toga, takav zahtjev i dalje uređuje načelima iz presuda Shevill i eDate Advertising.
13. Stoga je potrebno odrediti treba li rješenje koje je Sud Europske unije utvrdio u prethodno navedenoj presudi od 17. listopada 2017. na temelju odredbi članka 7. točke 2. Uredbe (EU) br. 1215/2012 tumačiti na način da osoba koja, ako smatra da su joj povrijeđena prava širenjem uvredljivih primjedbi na internetu, istodobno djeluje kako bi joj se odobrilo ispravljanje podataka i uklanjanje sadržaja, kao i naknada neimovinske i imovinske štete koja proizlazi iz te povrede, može od sudova svake države članice na čijem je državnom području dostupan ili je bio dostupan sadržaj objavljen na internetu tražiti naknadu štete prouzročene na državnom području te države članice u skladu s presudom eDate Advertising (t. 51. i 52.) ili treba, u skladu s presudom Svensk Handel (t. 48.) podnijeti taj zahtjev za naknadu štete sudu koji je nadležan naložiti ispravljanje podataka i uklanjanje uvredljivih komentara.
14. Pitanje koje je odlučujuće za rješavanje spora o kojem treba odlučiti Cour de cassation (Kasacijski sud) predstavlja ozbiljnu poteškoću u tumačenju prava Europske unije, uzimajući u obzir da se interesom dobrog sudovanja može opravdati da sud nadležan za odlučivanje o zahtjevu kojim se traži ispravljanje podataka i uklanjanje komentara ima isključivu nadležnost za odlučivanje o zahtjevu za naknadu štete koji je nužno povezan s prvim zahtjevom.

15. Iz toga slijedi da to pitanje treba uputiti Sudu Europske unije u skladu s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i, dok Sud o njemu ne odluči, prekinuti kasacijski postupak.

SLIJEDOM NAVEDENOG, ovaj sud:

ODBIJA žalbu u dijelu u kojem se odnosi na presudu kojom se proglašava nenadležnost francuskog suda za odlučivanje o zahtjevu kojim se traži uklanjanje uvredljivih komentara i ispravljanje podataka objavom priopćenja;

UPUĆUJE, u pogledu preostalog dijela, Sudu Europske unije sljedeće pitanje kako bi na njega odgovorio:

„Trebaju li odredbe članka 7. točke 2. Uredbe (EU) br. 1215/2012 tumačiti na način da osoba koja, ako smatra **[orig. str. 7.]** da su joj povrijeđena prava širenjem uvredljivih primjedbi na internetu, istodobno djeluje kako bi joj se odobrilo ispravljanje podataka i uklanjanje sadržaja, kao i naknada neimovinske i imovinske štete koja proizlazi iz te povrede, može od sudova svake države članice na čijem je državnom području dostupan ili je bio dostupan sadržaj objavljen na internetu tražiti naknadu štete prouzročene na državnom području te države članice u skladu s presudom eDate Advertising (t. 51. i 52.) ili treba, u skladu s presudom Svensk Handel (t. 48.) podnijeti taj zahtjev za naknadu štete sudu koji je nadležan naložiti ispravljanje podataka i uklanjanje uvredljivih komentara?”

PREKIDA kasacijski postupak dok Sud Europske unije ne donese odluku;

[omissis]

[omissis] [nerelevantni elementi postupka]

Tako [omissis] je presudio Cour de cassation (Kasacijski sud), prvo građansko vijeće, te proglasio predsjednik na javnoj raspravi tridesetog svibnja dvije tisuće i dvadesete.

[orig. str. 8.]

ŽALBENI RAZLOG koji se nalazi u prilogu ove presude

Žalbeni razlog podnijelo je [omissis] društvo GTFLIX TV

Prigovara se tomu što se u pobijanoj presudi [omissis] potvrdilo pobijano rješenje u postupku privremene pravne zaštite time što se suca u postupku privremene pravne zaštite tribunala de grande instance de Lyon (Okružni sud u Lyonu) proglasilo nenadležnim u korist čeških sudova [omissis];

Kao što je to sam cour d’appel (Žalbeni sud) obrazložio „[s] obzirom na to da se člankom 4. Uredbe (EU) br. 1215/2012 od 12. prosinca 2012. predviđa da se

podložno toj uredbi, osobe s domicilom u državi članici, bez obzira na njihovo državljanstvo, tuže pred sudovima te države članice;

s obzirom na to da se člankom 7. iste uredbe dodaje da osoba s domicilom u državi članici može biti tužena u drugoj državi članici pred sudom mjesta u kojemu se dogodio štetni događaj ili bi se on mogao dogoditi;

s obzirom na to da u slučaju kao što je ovaj koji se odnosi na primjedbe koje se smatraju uvredljivima te su objavljene na internetu nije dovoljno da su te primjedbe dostupne u mjestu u kojem nadležnost ima sud pred kojim je pokrenut postupak kako bi se na tome temeljila mjesna nadležnost tog suda, nego je potrebno i da internetski korisnici koji borave u tom mjestu mogu imati bilo kakav interes za te primjedbe te da one u tom mjestu mogu prouzročiti štetu;

s obzirom na to da nije sporno da osoba DR boravi i obavlja svoju aktivnost u Budimpešti, Mađarska, tako da ne postoji poveznica s obzirom na domicil između prvotnog tuženika i francuskih sudova;

osim toga, s obzirom na to da iz dokumenata podnesenih na raspravama ne proizlazi da su sporne poruke koje su objavljene na internetu uglavnom na engleskom i u manjem dijelu na francuskom jeziku bile namijenjene francuskoj publici, društvo GTFLIX TV nije dokazalo da su francuski korisnici interneta bili najbrojniji posjetitelji stranica i foruma osobe DR;

s obzirom na to da valja utvrditi i da, iako je društvo GTFLIX TV zbog navedenih primjedbi moglo pretrpjeti štetu u Češkoj Republici u kojoj se nalazi središte njezinih aktivnosti, nije dokazalo postojanje štetnih posljedica u mjestu nadležnosti suda pred kojim je pokrenut postupak; **[orig. str. 9.]**

s obzirom na te elemente i u skladu s prethodno navedenim odredbama Zajednice, sudac u postupku privremene pravne zaštite tribunala de grande instance de Lyon (Okružni sud u Lyonu) pravilno je odlučio da nije mjesno nadležan za odlučivanje u sporu koji je u nadležnosti čeških sudova;[”]

Kao što bi to cour d’appel (Žalbeni sud) eventualno obrazložio, „s obzirom na to da se [*omissis*] [utvrđenje da osoba DR nema domicil na francuskom državnom području]

[*omissis*] [navođenje odredbi članka 4. točke 1. i članka 7. točke 2. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima] štetna radnja u ovom slučaju u biti se dogodila u Češkoj Republici u kojoj društvo GTFLIX ima sjedište te stoga i središte svojih interesa, a u Mađarskoj je izvor spornih poruka, ali ni iz jednog dokaznog elementa ne proizlazi da su poruke koje su na internetu objavljene uglavnom na engleskom i manjim dijelom na francuskom bile namijenjene francuskoj publici te da su se odnosile na francusku publiku; s obzirom na to da se u sudskoj praksi Suda Europske unije pojašnjava da su sudovi svake države članice u pogledu sadržaja

internetske stranice nadležni za donošenje odluke samo kad je riječ o šteti prouzročenoj u državi članici suda pred kojim se vodi postupak; s obzirom na to da nije dovoljno da poruke budu dostupne na internetu kako bi se moglo smatrati da je pretrpljena šteta, nego je potrebno i da internetski korisnici dotične države mogu imati bilo kakav interes za poruke te da je u njoj bilo posljedica, što u ovom slučaju nije utvrđeno jer su se sporne poruke odnosile na uvjete zapošljavanja glumica u pornografskim videozapisima društva Legal Porno u Pragu, na zdravstvenu skrb kakvu primaju, njihovu ovisnost o drogama i znatnu dobit koju ostvaruje taj poduzetnik.”

[S obzirom na to da:]

1°) [omissis] [**orig. str. 10.**] [omissis] [prvi dio žalbenog razloga doslovno preuzet iz teksta presude kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku (t. 4. podtočka 1°/)]

2°) [omissis] [drugi dio žalbenog razloga doslovno preuzet iz teksta presude kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku (t. 4. podtočka 2°/)]

3°) [omissis] [treći dio žalbenog razloga doslovno preuzet iz teksta presude kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku (t. 4. podtočka 3°/)]

4°) [omissis] su sudovi države članice nadležni za odlučivanje o šteti koju je na državnom području te države članice prouzročio sadržaj objavljen na internetu ako je taj sadržaj namijenjen publici te države članice, koja može imati bilo kakav interes za njega; nije potrebno, kako bi se ispunio taj uvjet, da su internetski korisnici koji borave u toj državi članici najbrojniji posjetitelji predmetne internetske stranice; kako bi proglasio nenadležnost francuskih sudova, cour d’appel (Žalbeni sud) samo je odlučio da nije utvrđeno da su predmetne stranice bile namijenjene francuskoj publici jer društvo GTFLIX nije dokazalo da su francuski internetski korisnici bili najbrojniji posjetitelji stranica i foruma osobe DR, te pritom nije istražilo, kao što se od njega tražilo, može li francuska javnost na tom temelju imati interes za predmetni sadržaj, koji se odnosio na odnose društva Gtflix s njegovim francuskim glumcima i glumicama, [**orig. str. 11.**]; time što je tako odlučio, cour d’appel (Žalbeni sud) lišio je svoju odluku pravne osnove s obzirom na članak 7. točku 2. Uredbe (EU) br. 1215/2012 od 12. prosinca 2012.;

5°) [omissis]. [peti dio žalbenog razloga doslovno preuzet iz teksta presude kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku (t. 4. podtočka 5°/)]